

A black and white photograph of a classroom. In the foreground, a young girl with dark hair in a braid and blue eyes looks towards the camera with a slight smile. Behind her, another child is visible, looking down at a desk. The background is blurred, showing other students and classroom furniture.

LOMCE

Implantación do currículo en Galicia

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

[EFPP]

estruturas da formación permanente do profesorado

NIVEL 1 INFORMACIÓN INMEDIATA

BLOQUES	DESCRIPCIÓN
MARCO LEXISLATIVO	• Lei Orgánica 8/2013 para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE) • Real Decreto 126/2014 polo que se establece o currículo básico da Educación Primaria.
DESEÑO CURRICULAR	• Recomendación 2006/962/EC, do Parlamento Europeo y del Consejo, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente. • Desenvolvemento da Disposición adicional 35ª da LOMCE. • Decreto de currículo de Educación Primaria.
CURRÍCULO NO CENTRO	• Concrecións curriculares • Perfís de área e perfís competenciais.
CURRÍCULO NA AULA	• Actividades Integradas: exercicio, actividades, tarefas, UDI.

CURRÍCULO LOMCE

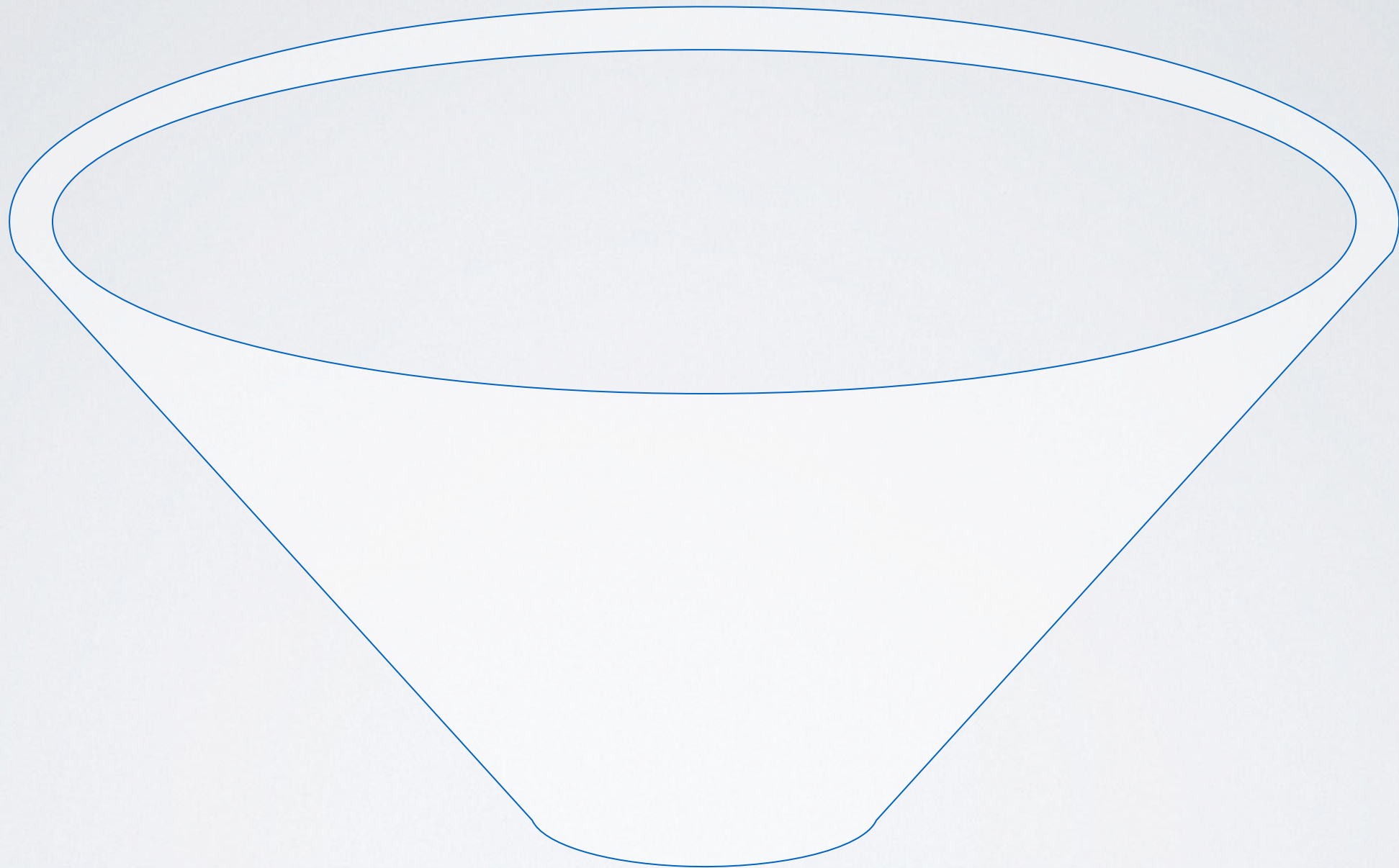
Obxectivos	de cada ensinanza e etapa educativa (LXE 1970)
Competencias	capacidades para activar e aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización axeitada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos. (LOE 2006)
Contidos	ou conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias.
Criterios de avaliación	son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describe aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos como en competencias; responden ao que se quere conseguir en cada disciplina. (LOXSE 1990)
Estándares de aprendizaxe avaliáveis	especificacións dos criterios de avaliación que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer; deben ser observables, medibles e avaliáveis e permitir graduar o logro alcanzado. Deben contribuir a facilitar o deseño de probas estandarizadas. (LOMCE 2013)
Metodoloxía didáctica	que comprende tanto a descripción das prácticas docentes como a organización do traballo dos docentes.

COMPETENCIAS CLAVE

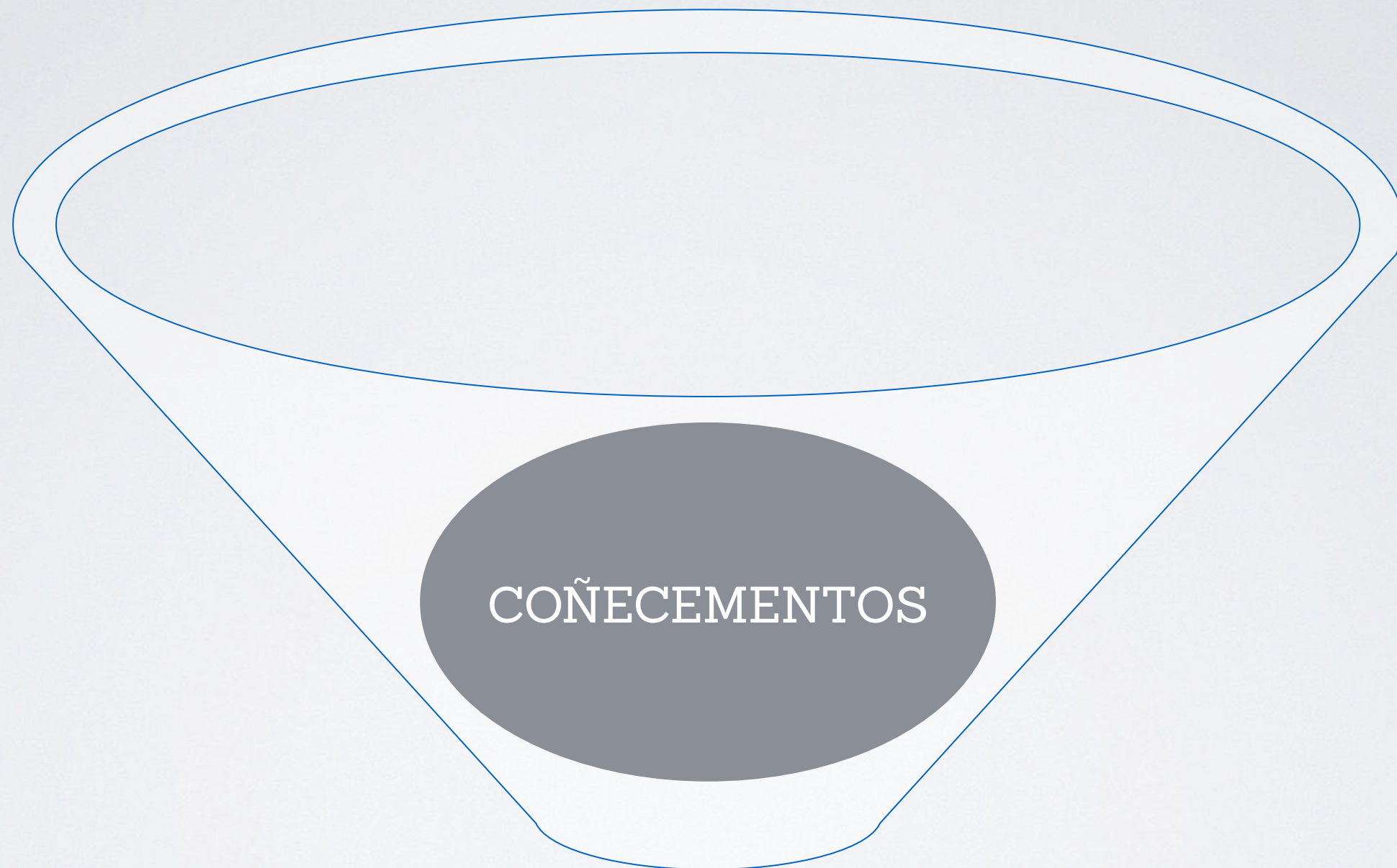
"Unha **competencia** é a capacidade para responder ás esixencias individuais ou sociais ou para poder realizar **unha actividade ou unha tarefa** (...). Cada competencia reposa sobre unha **combinación** das habilidades prácticas e cognitivas interrelacionadas, coñecementos (...), motivación, valores, actitudes, emocións e outros elementos sociais e comportamentais que poden ser **mobilizados conxuntamente** para actuar de maneira **eficaz**"

OCDE -proxecto DeSeCo-, 2002, páx 8

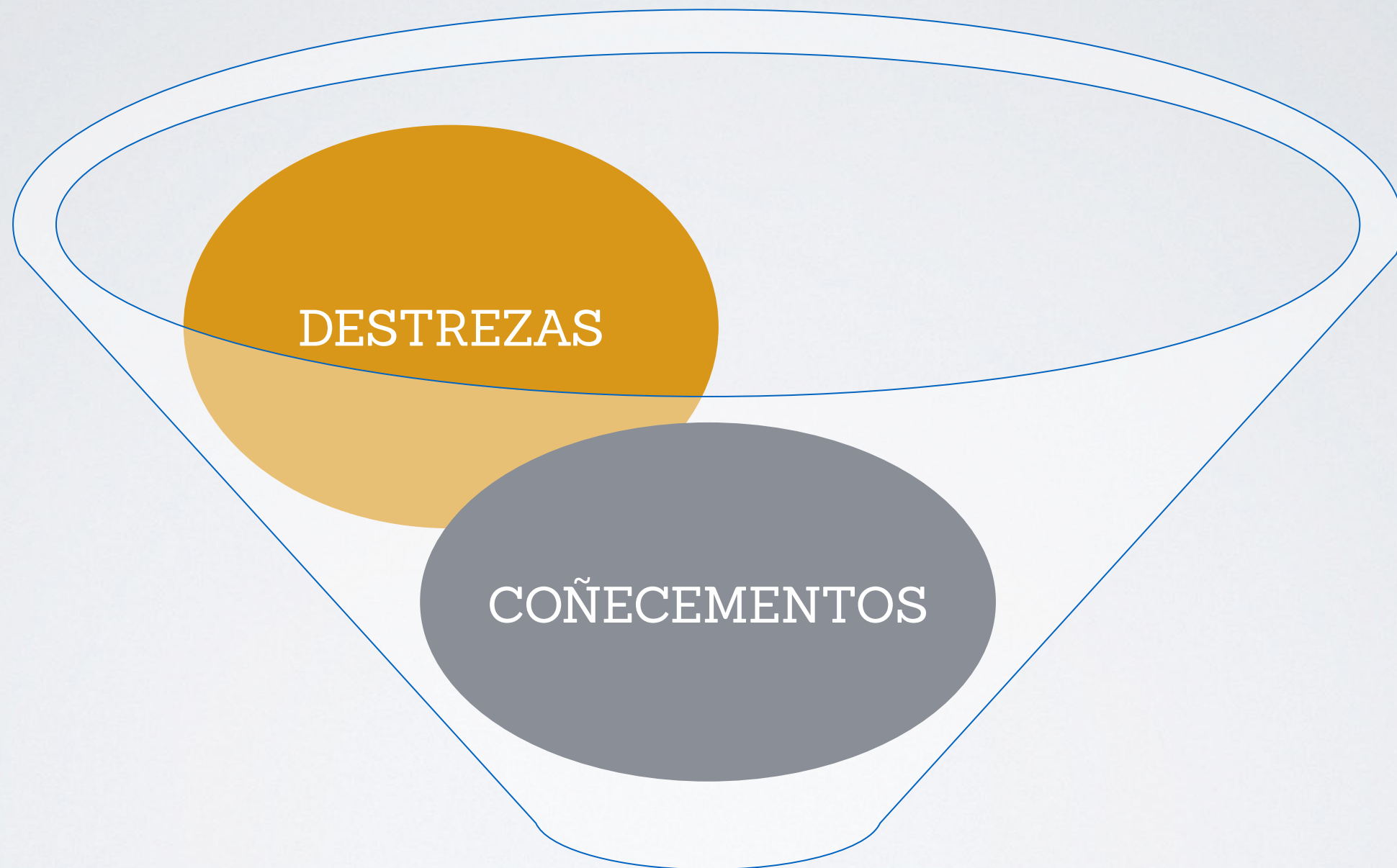
EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS

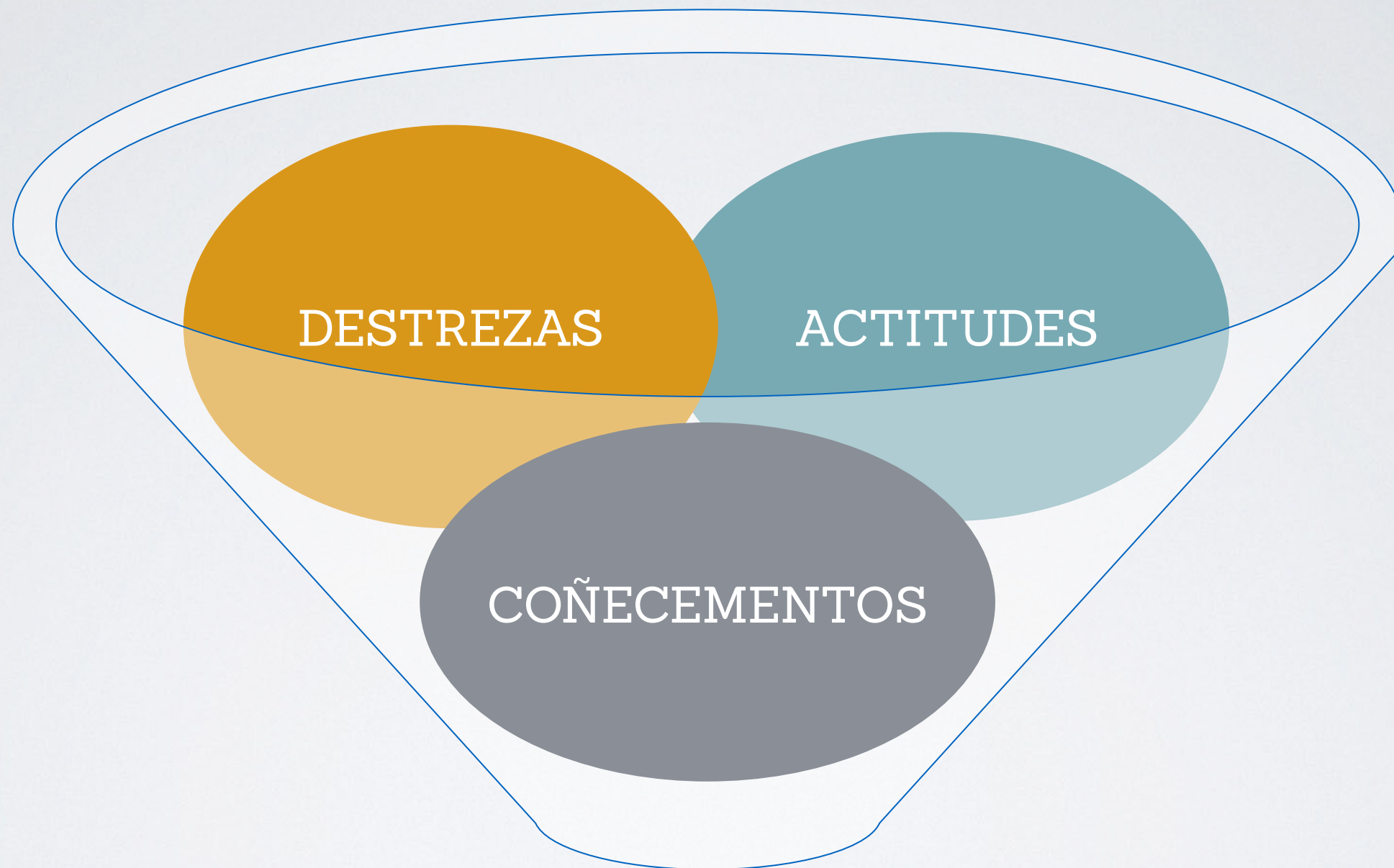
EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS

EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS

EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS

EDUCACIÓN POR COMPETENCIAS

© Javier M. Valle, 2013

DESEMPEÑO
RESOLUCIÓN DUNHA TAREFA CON EFICACIA

REAL DECRETO 126/2014

A efectos deste decreto, as **COMPETENCIAS CLAVE** do currículo son:

- Comunicación lingüística **CCL**.
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía **CMCCT**.
- Competencia dixital **CD**.
- Aprender a aprender **CAA**.
- Competencias sociais e cívicas **CSC**.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor **CSIEE**.
- Conciencia e expresións culturais **CCEC**.

Potenciarase o desenvolvemento das competencias **CCL** e **CMCCT**.

Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse **actividades de aprendizaxe integradas** que permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en **máis dunha competencia ao mesmo tempo**.

EDUCACIÓN PRIMARIA

AVALIACIÓN DURANTE A ETAPA

- Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos serán os **criterios de avaliación**.
- **Procesos de aprendizaxe do alumnado**: será continua e global. Poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación.
- Os mestres/as avaliarán os **procesos de ensinanza e a súa práctica docente** para o que se establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.
- **Avaliación individualizada** ao finalizar **terceiro curso** de EP para comprobar o grao de dominio das destrezas, capacidades e habilidades en expresión e comprensión oral e escrita, cálculo e resolución de problemas en relación co grao de adquisición da CCL e CMCCT.

AVALIACIÓN FINAL DA ETAPA

- O **Goberno**, previa consulta ás Comunidades Autónomas, establecerá os criterios de avaliación e as características xerais das probas.
- O resultado da avaliación expresarase en niveis.
- **Avaliación individualizada** ao finalizar **sexto curso** de EP con carácter informativo e orientador. Comprobarase o grao de adquisición das competencias CCL e CMCCT, así como o logro dos obxectivos da etapa.

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS

METODOLOXÍA COMUNICATIVA, INCLUSIVA E PARTICIPATIVA	Dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real. A adecuada selección da metodoloxía é responsabilidade do centro educativo.
APRENDIZAXE POR COMPETENCIAS	Deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Velarase por un tratamento equilibrado das distintas competencias clave nas programacións didácticas.
TRABALLO COLABORATIVO E EN EQUIPO	A acción educativa procurará a integración de distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmos.

CONSTRUCCIÓN ESCALONADA DO CURRÍCULO REAL

Europa: propostas curriculares supranacionais.

MECD e CCAA: deseño curricular nos Reais Decretos e Decretos autonómicos.

Centro educativo: na súa concreción curricular.

Profesorado na aula: desenvolvemento de actividades e tarefas da programación.

Familia, comunidade escolar, redes: competencias para a vida.

ORDE POLA QUE SE DESCRIBE O PROCEDEMENTO PARA ESTABLECER AS RELACIÓNS ENTRE AS COMPETENCIAS, OS CONTIDOS E OS CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA EP, A ESO E O BAC

Artigo 1. As **competencias clave** no Sistema Educativo Español.

Artigo 2. **Descrición** das **competencias clave** no Sistema Educativo Español.

Artigo 3.3 A adquisición eficaz das competencias clave por parte do alumnado (...), **require do deseño de actividades de aprendizaxe integradas** que permitan avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Artigo 4.5. Os **criterios de avaliación** deben servir de referencia para valorar o que o alumnado sabe e sabe facer en cada área ou materia. Estes criterios de avaliación desglósanse en **estándares de aprendizaxe avaliáveis** (...). Estes estándares, **elementos de maior concreción, observables e medibles**, permitirán graduar o rendemento ou desempeño acadado nas competencias clave.

Artigo 4.6. O conxunto de estándares de aprendizaxe dunha área ou materia determinada dá lugar ao seu **perfil de área**. (...) Este perfil permitirá identificar aquelas competencias que se desenvolven nesa área ou materia.

Artigo 4.7. Todas as áreas e materias deben contribuír ao desenvolvemento competencial. O conxunto de estándares de aprendizaxe das diferentes áreas ou materias que se relacionan cunha mesma competencia dá lugar ao **perfil competencial**. A elaboración deste perfil facilitará a avaliación competencial do alumnado.

CRITERIOS DE
AVALIACIÓN
ESTÁNDARES DE
APRENDIZAJE

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

CONTIDOS

COMPETENCIAS
CLAVE

CONCRECIÓN CURRICULAR NOS CENTROS

Contextualización
dos estándares
avaliables en
todas as áreas

Perfil de área e
perfil
competencial

PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Enténdese por procedemento o **MÉTODO/PROCEDEMENTO** que se vai utilizar para avaliar o progreso do alumnado e o método/procedemento que pretende implementar para levar a cabo os apoios, reforzos e recuperacións.

TÉCNICA DE AVALIACIÓN

"A avaliación inclúe unha variedade de técnicas de avaliación, entendéndolas como "calquera instrumento, situación, recurso ou procedemento que se utilice para obter información sobre a marcha do proceso" (**Zabalza**).

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

En xeral entendemos por instrumentos de avaliación todos aqueles documentos ou rexistros utilizados polo profesorado para a observación sistemática e o seguimento do proceso de aprendizaxe do alumnado.

TÉCNICAS DE AVALIACIÓN DO DESEMPEÑO

- Método de casos
- Proxectos
- Diario
- Solución de problemas
- Debate
- Ensaio
- Técnica de pregunta
- Portafolios

TÉCNICAS DE OBSERVACIÓN (completan ás anteriores)

- Entrevista
- Rexistro anecdótico
- Lista de cotexo
 - Si/Non
- Escalas de estimación
 - Categorías:
 - Sempre, algunhas veces, nunca
 - Consolidado, en proceso, iniciado
 - Descritiva
 - Numérica
- Rúbricas

En moitas das técnicas recollidas utilízanse, a súa vez, probas escritas, probas orais, mapas conceptuais...

RÚBRICAS: Descripción das categorías do dominio cognitivo

MENOR NIVEL COGNITIVO

COÑECEMENTO

Evocación de feitos, datos, principios, termos do mesmo xeito que foron aprendidos

COMPREENSIÓN

Establecemento de relacións, conceptos, ordeamento, analoxías

APLICACIÓN

Resolver problemas, explicar fenómenos, xeneralización, exemplificación

ANÁLISE

Identificar elementos, establecer as súas relacións, hipóteses

SÍNTESE

Construcións, organizar elementos, conclusións, inferencias

AVALIACIÓN

Emisións de xuízos, implicacións, posicionamento

CREACIÓN

Transferencia, obter novas ideas e produtos

MAIOR NIVEL COGNITIVO

FORMACIÓN

MARCO
LEXISLATIVO

DESEÑO
CURRICULAR

CURRÍCULO NO
CENTRO

CURRÍCULO NA
AULA

RÚBRICAS

GRADUADORES

AXUDA

AUTONOMÍA

EVENTUALIDADE

FRECUENCIA

SINXELEZA

COMPLEXIDADE

CONCRECIÓN

ABSTRACCIÓN

FUNCIONALIDADE BÁSICA

FUNCIONALIDADE COMPLEXA

CONTEXTO FAMILIAR

CONTEXTO NOVIDOSO

RUTINA

CREATIVIDADE

AUTOMATISMO

CONCIENCIA

OBRIGACIÓN

VOLUNTARIEDADE/
MOTIVACIÓN

IMPERFECCIÓN

PERFECCIÓN

RÚBRICAS

GRADUADORES

GRAO DE ADQUISICIÓN

- Todo
- Aspectos principais
- Situacións básicas

COMPLEXIDADE

- Tarefas
- Actividades
- Exercicios

MOMENTO

- Tempo real
- Planificación previa

PÚBLICO

- Presencia
- Ausencia

PASO 1: DEFINICIÓN DA COMPETENCIA

COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

Proposta de Javier Valle

DESEMPEÑO RESULTADO FINAL

Organización e regulación da propia aprendizaxe, tanto individual como en equipo, nunha variedade de contextos (escola, casa, traballo, formación permanente)

Gestionar a propia mellora da carreira profesional.

PASO 1: DEFINICIÓN DA COMPETENCIA

COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

Proposta de Javier Valle

COÑECEMENTOS

Estratexias de aprendizaxe

Técnicas de traballo
intelectual

Oportunidades de mellora
de formación e de traballo

Competencias para mellorar
o propio traballo
e a carreira profesional

Oportunidades de
Formación continua

DESEMPEÑO RESULTADO FINAL

regulación da propia aprendizaxe, tanto
en equipo, nunha variedade de contextos
a, traballo

propia mellora da carrei

PASO 1: DEFINICIÓN DA COMPETENCIA

COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

Proposta de Javier Valle

COÑECEMENTOS

Estratexias de aprendizaxe

Técnicas de traballo
intelectual

Oportunidades de mellora
de formación e de traballo

Competencias para mellorar
o propio traballo
e a carreira profesional

Oportunidades de
Formación continua

DESTREZAS

Xestión efectiva da propia
aprendizaxe

Perseverancia no esforzo da
aprendizaxe

Aprender autónomamente con
autodisciplina e en grupo con
espírito de organización e
colaboración

Avaliación do propio esforzo e
dos resultados de aprendizaxe

Procura de información e
asesoramento e apoio cando
sexa preciso

rendizaxe, tanto
dad de contextos

PASO 1: DEFINICIÓN DA COMPETENCIA

COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

Proposta de Javier Valle

COÑECEMENTOS

Estratexias de aprendizaxe

Técnicas de traballo
intelectual

Oportunidades de mellora
de formación e de traballo

Competencias para mellorar
o propio traballo
e a carreira profesional

Oportunidades de
Formación continua

DESTREZAS

Xestión efectiva da propia
aprendizaxe

Perseverancia no esforzo da
aprendizaxe

Aprender autónomamente con
autodisciplina e en grupo con
espírito de organización e
colaboración

Avaliación do propio esforzo e
dos resultados de aprendizaxe

Procura de información e
asesoramento e apoio cando
sexa preciso

ACTITUDES

Motivación

Confianza

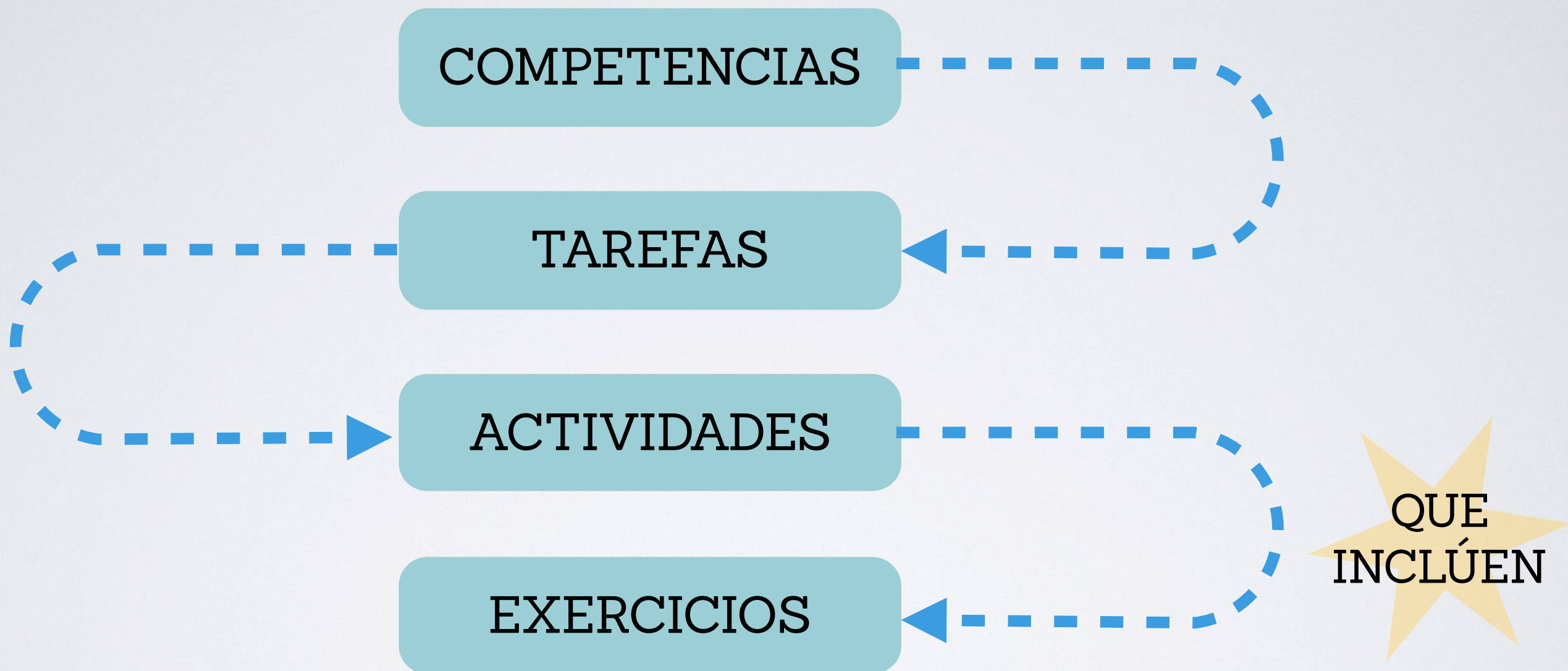
Actitude de solución de
problemas

Desexo de afondar
en aprendizaxes previas

Curiosidade para buscar
oportunidades de aprendizaxe

Aplicación da aprendizaxe a
situacións variadas da vida
cotiá.

TAREFAS/ACTIVIDADES INTEGRADAS

INTEGRAR EXERCICIOS E ACTIVIDADES EN TAREFAS

DEFINICIÓN DE TAREFA , ACTIVIDADE E EXERCICIO

EXERCICIO

Acción ou conxunto de accións orientadas á comprobación do dominio adquirido no manexo dun determinado coñecemento. Supón unha conduta que produce unha resposta prefixada e que se dá repetidamente.

CENTRADO EN CONTIDOS: *TIPOS DE ALIMENTOS*

ACTIVIDADE

Acción ou conxunto de accións orientadas á adquisición dun coñecemento novo ou a utilización dalgún coñecemento de forma diferente. Trátase de comportamentos que producen unha resposta diferenciada dunha gran variedade.

CENTRADO EN OXECTIVOS DIDÁCTICOS (CRITERIOS/ESTÁNDARES):

ANALIZA E RELACIONA DISTINTAS CLASES DE ALIMENTOS

TAREFA

Acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación-problema, dentro dun contexto definido, por medio da combinación de todos os saberes dispoñibles que permiten a elaboración dun produto relevante e a participación nunha práctica social.

CENTRADO EN COMPETENCIAS: *ELABORA UN MENÚ SEMANAL PARA O COMEDOR ESCOLAR*

FORMACIÓN

MARCO
LEXISLATIVO

DESEÑO
CURRICULAR

CURRÍCULO NO
CENTRO

CURRÍCULO NA
AULA

CENTRO		ÁREA/MATERIA	
CURSO		TEMPORALIZACIÓN	

TAREFA SOCIAL, TÍTULO
Competencias clave trabajadas:

ACTIVIDADE 1
Estándares:

ACTIVIDADE 2
Estándares:

ACTIVIDADE 3
Estándares:

EXERCICIO 1
Contidos:

EXERCICIO 2
Contidos:

EXERCICIO 3
Contidos:

EXERCICIO 4
Contidos:

EXERCICIO 5
Contidos:

TAREFAS/ACTIVIDADES INTEGRADAS

PROCESO
ELABORACIÓN

PASO 1

Definir a estrutura da/s tarefa/s

Concreción curricular

Trasposición didáctica

Valoración das aprendizaxes

PASO 2

Seleccionar
Competencias Clave,
Estándares e Contidos.

PASO 3

Actividades/
exercicios ,Escenarios didácticos,
Temporalización, Recursos
materiais, Agrupamentos, Tipos
de pensamento e Metodoloxías

PASO 4

Elaborar unha rúbrica a partir
dos Obxectivos Didácticos
Estándares de avaliación.
Seleccionar Instrumentos de
avaliación. Ponderar Criterios/
Estándares.

Colaboración coas familias

PASO 5

TAREFAS / ACTIVIDADES INTEGRADAS

1

IDENTIFICACIÓN

Contexto
Práctica social

2

CONCRECCIÓN CURRICULAR

Criterios de avaliación
Contidos
Estándares
Competencias Clave

3

TRANSPOSICIÓN DIDÁCTICA

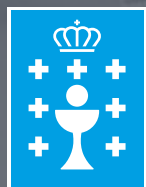
Metodoloxía
Recursos
Temporalización

4

AVALIACIÓN DAS APRENDIZAXES

Instrumentos de avaliación

GRAZAS POLA SÚA ATENCIÓN

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

[EFPP]

estruturas da formación permanente do profesorado